

ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

The Relationship between Implementation of Internal Supervision Procedure and
Student-Centered Teaching Approach among Primary School Teachers in
Dong-Luang District under the Office of Mukdahan
Primary Education Service Area 1

นรีรัตน์ ประทุมลี¹ สุเทพ ทองประดิษฐ์² และ มนตรี อนันตรักษ์³

Nareerat Pratumlee,¹ Suthep Thongpradista² and Montree Anantarak³

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² Ed.D. (Educational Administration) อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

³ ค.ด. (การวัดผลและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนใน อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร 2) ศึกษากระบวนการดำเนินงานตามกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) เปรียบเทียบการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 4) เปรียบเทียบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามขนาดของโรงเรียน 5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายใน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 162 คน เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.39-0.94 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าชั้นการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ชั้นการปฏิบัติการนิเทศ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์ / การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ / กระบวนการนิเทศภายใน

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to investigate a degree of implementing the internal supervision procedure of the schools in Dong Luang district under the Office of Mukdahan Primary Education Service Area, 2) to examine a degree of implementing the student-centered teaching approach, 3) to compare the implementation of internal supervision procedure in schools based on school sizes, 4) to compare the student-centered teaching based on school sizes, and 5) to examine the relationship between implementation of internal supervision procedure and student-centered teaching. A sample of study as selected by stratified random sampling comprised 162 teachers. The instrument used was a 5-rating scale questionnaire whose discrimination power values ranged between 0.39 and 0.94 and reliability value was 0.92. Statistics used to analyze data were percentage, mean, standard deviation and one-way ANOVA. The findings disclosed as follows: 1) The implementation of internal supervision procedure of primary school teachers as a whole was at high level; 2) the student-centered teaching approach of primary school teachers as a whole was at high level; 3) the opinion on the implementation of internal supervision procedure of primary school teachers as classified by school size was found that the internal supervision as a whole, the step of planning the internal supervision in school and the step of operating the supervision were significantly different at the .05 level. The large-sized schools had a higher level of opinion on the implementation of internal supervision procedure than those medium-sized and small-sized schools; 4) the opinion on student-centered teaching practiced by primary school teachers as classified by school size was found that the overall student-centered teaching approach and its individual aspects were significantly different at the .05 level; 5) the implementation of internal supervision procedure and the teaching by student-centered approach were positively correlated at the .01 level of significance.

Keywords : Relationship / Student-Centered Teaching Approach / Internal Supervision Procedure

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงกำหนดไว้ในหมวด 4 มาตราที่ 22-30 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ หมวด 5 มาตราที่ 31-40 การนิเทศภายใน มีการกำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2542 โดยกำหนดการกำกับติดตามการจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจนนอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังได้กำหนดให้การนิเทศภายใน เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย เพื่อให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญ และนำไปปฏิบัติในโรงเรียน อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม การนิเทศภายในมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุ

ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ แต่ในสภาพปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศการศึกษาได้ครบถ้วน เนื่องจากขาดปัจจัยสนับสนุนหลายด้าน ดังนั้นระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมและควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในสภาพการณ์เช่นนี้ก็คือ การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศโรงเรียนเพราะผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศเป็น ผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาอยู่แล้วและมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากกว่าผู้อื่น ย่อมมองเห็นปัญหา และช่องทางที่จะทำการนิเทศให้ได้ผลดีที่สุด (กรองทอง จิระเดชากุล. 2550)

แนวความคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือว่าเป็นความพยายามที่จะทำการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญ ซึ่งดำเนินการจัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการเมือง ฝ่ายข้าราชการ ครู อาจารย์ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชน องค์กร และสถาบันต่างๆ มีการศึกษาปัญหา ประมวลองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

มีการระดมผู้รู้ นักปราชญ์มาช่วยกันคิด ช่วยกันสร้างเป้าหมายของการศึกษาไทยสาระสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นั้นเป็นการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยเน้นประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ พร้อมทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการปฏิรูปการเรียนรู้จึงควรเริ่มที่สถานศึกษาทุกแห่ง ดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา การที่จะพัฒนาคนให้เป็นคนเก่งคนดีได้นั้น หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาจะต้องปฏิรูปการเรียนการสอนหรือปฏิรูปการเรียนรู้เป็นอันดับแรก โดยครูอาจารย์ในทุกสถานศึกษาจะต้องเลิกการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เปลี่ยนเป็นยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ได้สนองนโยบายโดยการจัดการนิเทศหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นวิธีการให้ศึกษานิเทศก์ออกนิเทศตามโรงเรียนต่างๆ การเน้นให้สถานศึกษามีการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือครูและพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่ผลการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่าหลายโรงเรียนในอำเภอดงหลวงไม่ผ่านการประเมิน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร. 2552)

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ว่าการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายใน มีปัจจัยใดที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ปัจจัยใดที่ยังเป็นปัญหาและมีความสัมพันธ์กับการดำเนินการตามกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนและนำมาปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

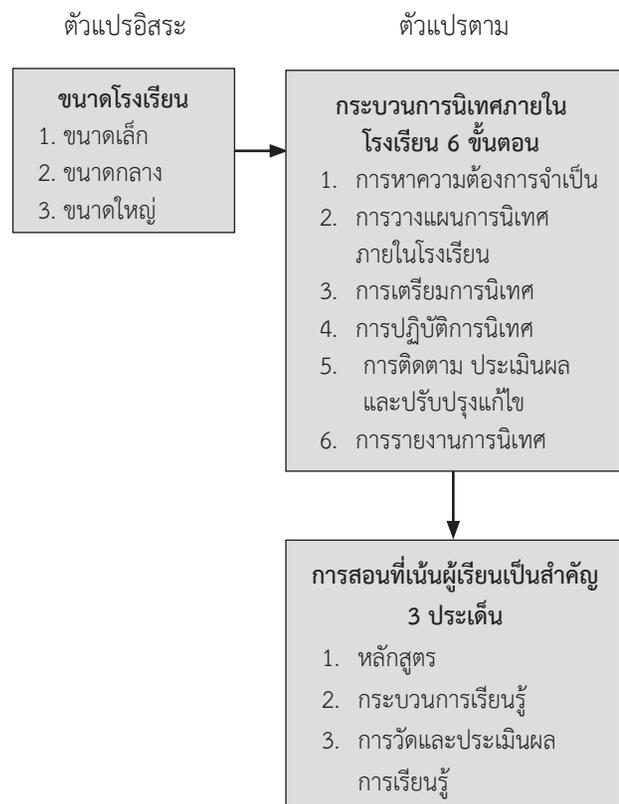
1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน
2. การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอ ดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร จำนวน 280 คน จำแนกเป็นครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 50 คน ครูโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 151 คน และครู โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 79 คน จากโรงเรียนทั้งสิ้น 28 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาใน อำเภอ ดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยเลือกครูตามขนาดโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่าง ง่าย จำนวน 162 คน จำแนกเป็นครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 29 คน ครูโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 87 คน และครูโรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 46 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก การเทียบตาราง เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบมีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยขนาดของโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินการตามกระบวนการนิเทศ ภายในและการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอ ดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) มีจำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 ใช้สอบถามการดำเนินงานตาม กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ ระหว่าง 0.24-0.50 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 ชุดที่ 2 ใช้ สอบถามการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ ระหว่าง 0.22-0.72 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บส่ง แบบสอบถามด้วยตนเอง นักเรียนในเขตอำเภอพื้นที่ ระหว่าง เดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม 2556 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูล จำนวน 162 ฉบับ ในเขตอำเภอพื้นที่ ที่เป็น ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและมี

ความสมบูรณ์ จำนวน 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของ ผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูล ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน ตามกระบวนการนิเทศภายในและการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของโรงเรียนในเขตอำเภอ ดงหลวง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยภาพรวมรายด้าน และ รายข้อ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ทั้งฉบับ (Item Total Correlation) โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Coefficient of Correlation)

3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

4. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้ F-test (One-way ANOVA) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยจำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheff'e)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการ นิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ ดงหลวง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 6 ชั้น โดยชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชั้นการเตรียมการนิเทศและ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ชั้นการปฏิบัติการนิเทศ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยรวมและรายด้าน

กระบวนการนิเทศภายใน	\bar{X}	S.D.	การดำเนินงาน	อันดับ
1. ขั้นตอนการหาความต้องการจำเป็น	4.23	0.38	มาก	2
2. ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน	4.18	0.38	มาก	5
3. ขั้นตอนการเตรียมการนิเทศ	4.23	0.36	มาก	1
4. ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ	4.15	0.31	มาก	6
5. ขั้นตอนการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข	4.21	0.37	มาก	4
6. ขั้นตอนการรายงานการนิเทศ	4.23	0.42	มาก	3
รวม	4.20	0.38	มาก	-

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

กระบวนการดำเนินการสอน	\bar{X}	S.D.	การดำเนินงาน	อันดับ
1. ด้านหลักสูตร	4.20	0.34	มาก	3
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	4.23	0.38	มาก	1
3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.23	0.38	มาก	1
รวม	4.22	0.34	มาก	-

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าขั้นการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ขั้นการปฏิบัติการนิเทศ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบรายคู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศ ภายในขั้นการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.07	4.12	4.37
ขนาดเล็ก	4.07	-	.05	.29*
ขนาดกลาง	4.12		-	.25*
ขนาดใหญ่	4.37			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบรายคู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในขั้นการปฏิบัติการนิเทศ

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.03	4.07	4.38
ขนาดเล็ก	4.03	-	.042	.348*
ขนาดกลาง	4.07		-	.306*
ขนาดใหญ่	4.38			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.53	2	.27	2.28	.11
	ภายในกลุ่ม	18.49	159	.12		
	รวม	19.02	161			
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	.80	2	.40	2.82	.06
	ระหว่างกลุ่ม	22.65	159	.14		
	รวม	23.46	161			
3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	.81	2	.40	2.82	.06
	ระหว่างกลุ่ม	22.65	159	.14		
	รวม	23.46	161			
รวม	ภายในกลุ่ม	.70	2	.35	2.98*	.05
	ระหว่างกลุ่ม	18.71	159	.12		
	รวม	19.42	161			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในและการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.94

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศ ภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ชั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขอบข่ายครอบคลุมถึงการพัฒนาลักษณะการจัดการเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ระบบประกันคุณภาพการศึกษารวมถึงงานนิเทศภายใน ซึ่งเป็นภาระงานที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โยธี เจริญขวัญชัย (2548) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านแท่น ทัพไทย อำเภอละหานทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

บุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า การประชุมแบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้ให้การนิเทศ และผู้รับการนิเทศเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศ ช่วยให้เกิดการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถนำความรู้ตามหลักวิชาการแนวคิดทฤษฎีของการเรียนการสอนตามกระบวนการพัฒนา ระบบทั้ง 5 ขั้นตอนเป็นหลักในการพัฒนา ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการสอนสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาแต่ละขนาดมีสภาพความพร้อมของการจัดเอกสารประกอบการสอน การจัดทำแผนการสอน เตรียมสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสม เครื่องมือการวัดผลมีความหลากหลายและเหมาะสมกับวิชาที่สอน อยู่ในความสนใจของผู้เรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ทำให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมยศ สมภักดี (2551) ได้ศึกษาการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า การดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน ขั้นการปฏิบัติการนิเทศ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางมีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมาก ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ และสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษามากกว่า ทำให้สะดวกและมีความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการนิเทศภายใน ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาน้อย เครื่องมือ อุปกรณ์ และสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาไม่เพียงพอ การปฏิบัติงาน การสั่งการต่างๆ บางครั้งเพียงบอกด้วยวาจา หรือรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน ก็สามารถนิเทศงานของโรงเรียนได้ จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ รัชชา (2549) ได้ศึกษาการเสริมสร้างประสิทธิภาพการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุติมา คำแฝง (2547) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของครูมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน มีการจัดสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ มีการเตรียมแผนการสอน จัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ และมีการประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวว่า การจัด

การศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เมื่อพิจารณาสภาพการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในโดยรวม กับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมพบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.94

เมื่อพิจารณากระบวนการนิเทศภายในโดยรวมกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.73-0.95 และเมื่อพิจารณาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมกับกระบวนการนิเทศภายใน รายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกด้าน ยกเว้นขั้นตอนการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง และขั้นการปฏิบัติการนิเทศมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนางานวิชาการ การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งถ้าโรงเรียนใดได้ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโดยใช้เทคนิควิธี และรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสม จะทำให้เกิดประสิทธิผล ต่องานวิชาการในโรงเรียนนั้นด้วย จากผลการศึกษาพบว่า ระดับสภาพการใช้กระบวนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก ทำให้ระดับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนได้รับการพัฒนาและมีความพร้อมในการรับการประเมินภายนอก เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด และในส่วนของโรงเรียนได้มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในและมีการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อรายงานให้ต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา เรืองวิญญูเวช (2548) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัฒน์ บำรุงสวัสดิ์ (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณภาพกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนกับคุณภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุกดาหาร พบว่า คุณภาพกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร มีความสัมพันธ์กันทาง บวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ 0.80 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เรื่องกิตติ วัชชุม (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงาน ตามกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดให้ มีการอบรม หรือพัฒนาผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการนิเทศ ภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อเพิ่มพูนทักษะการนิเทศ เพราะการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เปิดโอกาสให้ ครูได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง ทุกขั้นตอน มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการนำ ผลมาปรับปรุงงานนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. โรงเรียนควรจัดอบรมพัฒนาครูและบุคลากรทาง การศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ปรับปรุงหลักสูตร และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
3. โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควร สนับสนุนด้านงบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ และสื่อเทคโนโลยี ทางการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อให้เกิดความสะดวก และความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งจัด การอบรม สัมมนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับ การนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ
4. โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควร จัดการฝึกอบรม หรือพัฒนาผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดทำ หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ มีการติดตามประเมินผล นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา
5. ควรเพิ่มการนิเทศภายในให้มากขึ้น โดยผู้บริหาร ใส่ใจการนิเทศภายในโรงเรียน มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

ต่อเนื่อง จะทำให้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ ครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตาม กระบวนการนิเทศภายในกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ โรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนเอกชน
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตาม กระบวนการนิเทศภายในกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ การบริหารงานที่ต่างกัน หรือขนาดโรงเรียนต่างกัน และศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับตัวแปร อื่น เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพ การสอนของครูในโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรทอง ทองจิระเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- จตุมา คำแฝง. (2547). การศึกษาสภาพปัญหาในกระบวนการ นิเทศภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). พื้นฐานวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โยธี เชิญขวัญชัย. (2548). การพัฒนาระบบการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านแท่นทัพไทย อำเภอละหานทราย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. การศึกษาค้นคว้า อิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- เรื่องกิตติ วัชชุม. (2555, กันยายน-ธันวาคม). “ความสัมพันธ์ ระหว่างการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับ ประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนในสังกัด สำนักงานพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2,” วารสาร มหาวิทยาลัยนครพนม. 2(3) : 41-48.
- วิทยา เรื่องวิญญูเวช. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่าง บรรยากาศโรงเรียนกับการปฏิบัติตามมาตรฐานโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครปฐม.

ศุภวัฒน์ บำรุงสวัสดิ์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพ
กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนกับคุณภาพการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สมยศ สมภักดี. (2551). การดำเนินงานการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจําปีการศึกษา 2552 : ฝ่าย
ศึกษานิเทศก์ (เอกสารอัดสำเนา).

เหรียญ รังษา. (2549). การเสริมสร้างประสิทธิภาพการนิเทศ
ภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.